

Maximaliseren voeropname sleutel voor succesvolle start

Verse koeien voeren

Hoe zorg je als melkveehouder voor een succesvolle start van de lactatie?

Door de voeropname van verse koeien te maximaliseren. Die conclusie trokken onderzoekers op het Internationale Symposium Melkveevoeding.

tekst Inge van Drie

Saskia van der Drift:
'Is conditiescore nog wel bruikbaar als graadmeter?'

Ad van Vuuren:
'Eerste periode na afkalven cruciaal voor melkkoeien'

Roselinde Goselink:
'Hogere voeropname door korte droogstand'

Een goede voeding in het begin van de lactatie zorgt voor meer gezonde melkkoeien. Die eerste periode na afkalven is cruciaal.' Met die woorden trapte onderzoeker Ad van Vuuren het Internationale Symposium Melkveevoeding in Wageningen af. De voeding van melkkoeien in de eerste weken van de lactatie stond centraal op de door het Centrum Diervoeding georganiseerde themabijeenkomst. Er gebeurt nogal wat kort na het afkalven, schetste Van Vuuren. De melkproductie komt op gang, het rantsoen wijzigt en koeien spreken hun lichaamsreserves aan.

Hoe belangrijk die periode ook is, toch is er nauwelijks onderzoek naar gedaan, constateert Ric Grummer, technisch directeur herkauwers bij het Ame-

rikaanse bedrijf Balchem. 'Er is veel meer onderzoek gedaan naar de voeding in de droogstand. In de eerste weken van de lactatie is de variatie tussen koeien groot. Om betrouwbare conclusies te kunnen trekken, heb je veel koeien nodig. De meeste veestapels van universiteiten zijn daarvoor niet groot genoeg. Ook is het gevaar om koeien te verliezen in een proef in die periode veel groter dan in andere periodes.' De Amerikaanse emeritus professor wilde niet alleen somberen. 'Sinds 1940 is de melkproductie per koe verviervoudigd. Er zijn zeker ook dingen die goed gaan.' Volgens Grummer ligt de sleutel voor een succesvolle start in het maximaliseren van de voeropname van verse koeien. 'De relatie tussen de melkproductie per koe

en de energiebalans is erg klein. De relatie tussen voeropname en energiebalans is veel groter.'

Grummer wees ook op de gevaren van het terugdringen van het ruweiwitgehalte in het rantsoen. 'Ook al overweeg je dat als veehouder vanwege een lagere milieubelasting, wees dan in ieder geval voorzichtig met de groep verse koeien. Houd ze desnoods de eerste drie weken apart.'

Geluidsgolven

Het eiwitniveau in droogstandsrantsoenen verdient ook meer aandacht, betoogde de onderzoekster Saskia van der Drift. 'In de droogstand ligt nu veel nadruk op het voorkomen van vette koeien door niet te veel energie te verstrekken. Maar het is ook be-

langrijk om te voorkomen dat koeien eiwit mobiliseren in de droogstand. Het is zoeken naar het optimale eiwitniveau in het rantsoen. Te weinig is niet goed, te veel ook niet. Dan vervetten koeien.'

Van der Drift gebruikte ultrasone geluidsgolven om de vet- en spiermassa van koeien in de transitiefase te meten. Ze zette vraagtekens bij het in de praktijk veel toegepaste scoren van de conditie. 'Het is wel een goedkope en snelle methode, maar is conditiescore nog wel bruikbaar als graadmeter voor een goede voeding? We ontdekten dat koeien met dezelfde conditiescore nogal wat variatie vertoonden in de verhouding tussen vet- en eiwitmassa.'

Verkorten droogstand

Onderzoekster Roselinde Goselink keek niet naar de conditie van koeien, maar naar de penswand. Die speelt een belangrijke rol bij de opname van in de pens gevormde vluchtige vetzuren.

Door rantsoenveranderingen in de droogstand neemt de oppervlakte van de papillen in de penswand af, geeft Goselink aan. 'Na het afkalven ontstaan in de pens snel meer vluchtige vetzuren, maar de penswand kan die niet allemaal opnemen. De penswand is eigenlijk niet klaar voor de nieuwe lactatie. Het duurt minstens twee tot vier weken, maar misschien zelfs wel zes tot acht weken voordat de optimale absorptie van vluchtige vetzuren weer is bereikt.'

Goselink onderzocht daarom of het verkorten of zelfs weglaten van de droogstand een positief effect heeft op de penswand. Het experiment maakt deel uit van het project 'Why dry' (zie pagina 34). De onderzoekster concludeerde dat een droogstand van dertig dagen als beste uit de bus komt. 'Dat zorgt voor een betere voeropname en een snellere toename van het oppervlak van de penspapillen na het kalven.'